

המבקרת הפנימית

תמצית דוח ביקורת בנושא: טיפול עובדי רשות המסים בעסקאות קרובי משפחתם

רקע

במסגרת תכנית עבודה שנתית של חטיבת הביקורת הפנימית, בוצעה ביקורת בנושא טיפול עובדי רשות המסים במשרדי מיסוי מקרקעין, בשומות עובדים ובשומות קרובי משפחתם.

בכללי האתיקה לעובדי המדינה נקבע "לא יהיה לעובד המדינה בין לעצמו ובין על ידי קרובו, סוכנו או שותפו, עניין אישי או תועלת כתוצאה ממילוי תפקידיו ולא יבוא לידי מצב של ניגוד אינטרסים בין מילוי תפקידיו לבין ענייניו האישיים". בנוסף נקבע כי, "עובד המדינה אשר מוטל עליו לטפל בענייניו של אדם אשר היו או יש ביניהם קשרי עבודה, חברות, משפחה או כל קשר אחר ואשר יש חשש כי עקב כך יושפעו שיקוליו המקצועיים, יפסול את עצמו מלטפל בעניין ויודיע על כך לממונה עליו". כמו כן נקבע כי, "אסור לעובד המדינה לנצל את מעמדו או תפקידו בשירות המדינה לקידום עניין אישי שלו או של אדם אחר ולכל מטרה שאינה קשורה במילוי תפקידיו".

על פי הוראות התקשי"ר פרק ב' - "על עובד המדינה למלא את תפקידיו על פי אמות מידה מקצועיות ושיקולים ענייניים בלבד".

על פי הוראות התקשי"ר פרק ט' - "עובד המדינה לא ישתמש במישרין או בעקיפין במידע שהגיע אליו בתוקף תפקידו או בקשר אליהם, לשם קידום ענייניו או ענייניו של כל אדם אחר שלא כדין".

נוהל ארגון ומינהל הנחה על איסור טיפול של עובד בניגוד ענייניים בעסקאות מקרקעין של עובדי האגף וקרוביהם כלהלן : ככלל, לא ידון ולא יטפל עובד בין במישרין ובין בעקיפין בכל עניין בו יש לו אינטרס אישי או שקיים לגביו חשש לניגוד ענייניים.

מצא עצמו עובד בין במישרין ובין בעקיפין, בכל עניין בו יש לו אינטרס אישי או שקיים לגביו חשש לניגוד ענייניים, יודיע על כך מידית ובכתב למנהל היחידה, שיחליט על אופן המשך הטיפול במקרה ובמידת הצורך יתייעץ עם המשנה לנציב מס הכנסה ומיסוי מקרקעין האחראי על חטיבת השומה.

על פי ההנחיות לא יטפל עובד משרד מיסוי מקרקעין בעסקה שלו או בעסקה של קרוב משפחתו. (קרוב משפחה : בן/בת זוג, הורה, בן, בת, אח, אחות, חותן, חותנת, ובני זוגם של כל אלה). במקרים בהם אחד הצדדים לעסקת מקרקעין, הוא עובד במשרד מיסוי המקרקעין, והיא שייכת לגוש/חלקה המטופלים במשרד האמור, נדרש העובד להודיע מידית ובכתב על דבר העסקה למנהל היחידה. במקרים בהם אחד הצדדים לעסקת מקרקעין הוא קרוב משפחתו של העובד, כמוגדר, יעביר העובד הודעה בכתב למנהל היחידה על דבר העסקה, **לפי מיטב ידיעתו**. מנהל יחידת מיסוי המקרקעין יעביר את המקרה למטה מחלקת שומת מקרקעין שבנציבות מס הכנסה ומיסוי מקרקעין, והוא אשר יורה באיזה משרד מיסוי מקרקעין יטופל המקרה, מי יקבע את השומה ומי ידון בהשגה, בערר ו/או בערעור אם יוגשו.

חטיבת הביקורת של רשות המיסים בחנה את אופן הטיפול של משרדי מיסוי מקרקעין בעסקאות ובשומות עובדים, בהתאם לחוק ובהתאם לנהלים. כמו כן, נבדק קיום של ניגודי ענייניים, עבירות אבטחת מידע והיבטים נוספים ונבחנה מעורבותם של עובדי רשות המיסים בעסקאות מיסוי מקרקעין שלהם ושל קרוביהם. נבדקו עשרות שומות של עובדי משרד וקרוביהם. הבדיקה כללה בחינה פרטנית של תיקי העסקאות הנדונים. יודגש כי במקרים בהם מדובר בעסקת קרוב משפחה של עובד הובאה בחשבון אפשרות של העדר ידיעה אצל העובד, על עסקת קרובו.

המבקרת הפנימית

ממצאים

במשרד מיסוי מקרקעין - לא אותרה הודעת עובד על עסקה שביצע. לאחר פנייתנו אל הנהלת המשרד, הובהר כי מועד העסקה קדם לתחילת העסקת העובד במשרד. בכל המקרים שנבדקו נמצא שהשומות טופלו כראוי, לא נמצאה מעורבות של העובדים בטיפול בשומה.

במשרד מיסוי מקרקעין - לא אותר פיזית תיק עסקה של עובד. לאחר פנייתנו אל הנהלת המשרד, העובד איתר ומסר להנהלת המשרד העתק מחוזה המכר והעתק הודעת עובד למנהל המשרד, כנדרש עפ"י ההנחיות. בכל המקרים שנבדקו נמצא שהשומות טופלו כראוי, לא נמצאה מעורבות של העובדים בטיפול בשומה.

במשרד מיסוי מקרקעין - לא אותרה הודעת עובד על עסקה שביצע. בבירור עם מנהל המשרד הוא הסביר, שעסקה קודמת של העובד באותו הנכס, נבדקה בעבר במחלקת שומת מקרקעין. למרות שהודעת העובד לא אותרה, קיבלנו את ההבהרה של מנהל המשרד שמאחר והעסקה הקודמת נבדקה בעבר במחלקת שומת מקרקעין ומדובר בעסקה פטורה ממס שבח ומס רכישה, הוא סבר שאין צורך בבדיקה נוספת. בכל המקרים שנבדקו, נמצא שהשומות טופלו כראוי. לא נמצאה מעורבות של העובדים בטיפול בשומה.

ככלל, נמצא כי במשרדים האזוריים לא קיים ריכוז של הודעות עובדים. במחלקת שומת מקרקעין נמצא שקיים תיעוד של הודעות עובדים, אך אופן התיוק מקשה על איתור.

תוצאות הביקורת

לפי ממצאי הביקורת שנערכה בשלושה משרדים אזוריים, לא אותרו ליקויים מובהקים בנוגע לטיפול בעסקאות עובדים וקרובי משפחתם. בהעדר ממצאים על ליקויים מהותיים, הוחלט שלא להרחיב את המשך הבדיקה למשרדים נוספים. בעקבות הבדיקה, מנהלי המשרדים הודיעו לחטיבת הביקורת כי ביצעו ריענון הנחיות בנושא הטיפול בעסקאות קרובי משפחה של עובדים.